

ETT MAGASIN
FÖR OSS SOM
JOBBAR I
LINKÖPINGS
KOMMUN

VILINKÖPING

NR 2 2019

Désirée Mateo
Edström

**Hon brinner
för böcker och
höga klackar**

HÄLSOPENGEN BLIR DIGITAL / MÖT MEDARBETARNA SOM HAR
ETT EGET KONSTGALLERI / SKOLAN SATSAR PÅ SUPERHJÄLTAR /
TEMA: TRYGG OCH SÄKER / SÅ RESER DU GRÖNT I JOBBET

Linköping
Där idéer blir verklighet

GALLERI GÅNGEN

I Social- och omsorgsförvaltningens lokaler på Barnhemsgatan har medarbetarna ett eget galleri. Läs mer på sidorna 12–13.

FRÖN PÅ HÖG

Tomater, morötter, jordgubbar, paprikor.
Jag har dem på hög där hemma.
Ja, i fröpåsar alltså...

Längre än så kommer jag aldrig eftersom tålmodet tar slut innan jag ens har hunnit börja. Vartenda år är det likadant. Så fort butikerna ställer fram hyllorna med fröpåsar står jag där och plockar till mig olika sorters grönsaker och blommor. Inspirationen flödar. I huvudet ser jag hur grillbordet dukas med de stora, saftiga grönsakerna en varm sommarkväll. Hur jag går där i trädgården och pysslar om de små liven. Känslan när jag skördar de allra första egenodlade tomaterna och hur jag skryter om dem inför vänner och bekanta.

Men nä, det blir aldrig verklighet. Istället läggs fröna på hög och varje gång jag råkar skymta fröpåsarna i lådan uppstår en gnutta dåligt samvete och en smula irritation. Varför blir det alltid så här? Varför tar jag mig aldrig i kragen och köper den där säcken jord, de små plastkrukorna och petar ner de där jädra fröna? Svårare än så är det ju egentligen inte.

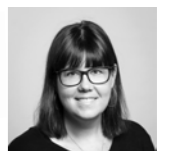
När sensommaren kommer och folk börjar skörda sina egenodlade grönsaker för glatta livet, ja, då står jag där och muttrar medan jag lägger ännu en förpackning tomaters i varukorgen på Ica. "Skyll dig själv", säger rösten i mitt huvud.

Jag hoppas att du är duktigare på att odla och att ditt tålmod är bättre än mitt. Kanske blir du extra inspirerad av reportaget om Drivbänk – arbetsmarknadsprojektet för människor som vill arbeta med grön näring. Du hittar artikeln på sidorna 34–35.

Glad sommar och lycka till med grönsaksodlingen!

Emilie Engström

EMMILIE ENGSTRÖM
Redaktör

INNEHÅLL

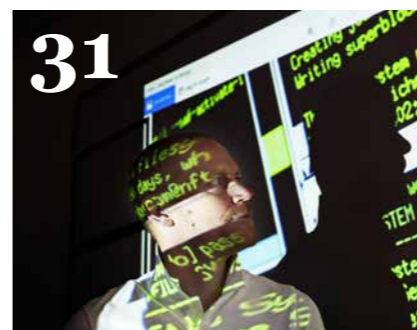
- 05 **Kärnan**
Staden och de mänskliga relationerna
- 06 **Framåt**
När världen blir digital
- 10 **Nyheter i korthet**
- 12 **Här sätter personalen färg**
på väggarna
- 14 **Mitt jobb**
Hjälteed för barns utveckling
- 18 **Chefen i fokus**
Hon är ny chef för 2 500 medarbetare
- 19 "Vi ska bli bättre på att kommunicera"
- 20 **Intervju**
Bibliotekarien som älskar högläskat
- 25 **Fem frågor**
Undersköterskan Eva Hamrén
- 26 **Tema**
Trygg och säker
- 32 **Så funkar det**
Nya utmaningar i kommunens ekonomi
- 34 **Här får både människor och plantor växa**
- 36 **Koldioxidutsläppen sjunker**
– fler lämnar bilen hemma
- 38 **Språket**
Här får du svar på dina språkfrågor
- 39 **Backspegeln**
Älskade Tinnis
- 40 **Nya metoder för att sänka arbetslösheten**

Tipsa redaktionen!

Har du synpunkter eller tips på reportage?
Skicka ett mejl till nyheter@linkoping.se

Vill du läsa magasinet i mobilen?

Använd QR-koden till höger eller gå in på linkoping.se/vilinkoping

STADEN OCH DE MÄNSKLIGA RELATIONERNA

DET ÄR 1 MARS 1995 och tillsammans med min familj kliver jag av tåget på Linköpings resecentrum. Vi är nya i Sverige och detta är det första mötet med staden som kom att bli min trygga punkt i en tillvaro som under lång tid kom att handla om att bygga upp sitt liv från ruta noll. Att minnas känslor så långt bakåt i tiden är svårt, men jag minns att jag gillade Linköping från första ögonblicket. Då handlade det om en känsla i kroppen men idag kan jag sätta andra ord på mitt första möte med Linköping. Idag vet jag att min känsla baserade sig på mina första visuella intryck av staden och dess olika byggstenar; bebyggelsen, färgerna, grönskan, gaturummen och inte minst människorna som fyllde rummen mellan husen.

Urbaniseringen gör att våra städer växer fort, så även Linköping. Kommuner väljer olika strategier för sina städers utveckling. En del kommuner satsar på den riktigt täta staden med höga hus och miljöer man föreställer sig ska tilltala morgondagens stadsbo. I Linköping utgår vi från befintliga staden som tillsammans med det nya skapar det framtida Linköping. Vår ambition är att stadsbyggandet ska bidra till den sociala hållbarheten genom att formge en öppen och tillgänglig stad där människor lätt kan mötas.

”Linköping ska fortsätta vara den trygga punkten.”

Alla har en relation till sin stad. Relationen byggs upp av platser i staden av personlig betydelse och de känslor man förknippar med dessa platser. Det är detta vi bär med oss i form av minnen. Platserna kan vara, som i mitt fall, alltifrån en basketplan i Ryd till en bänk på Berzeliuskolans skolgård. Idag har jag förmånen att arbeta med Linköpings fysiska utveckling och min största drivkraft är just min relation till staden och stadens olika platser. Jag vill att Linköping ska fortsätta vara den trygga punkten i Linköpingsbornas tillvaro. Linköping ska fortsätta vara en stad som tilltalar vid första anblicken, en stad med en skala som bjuder in till livet mellan husen och skapar förutsättningar till mänskliga relationer. ●

ALISA BASIC
Kontorschef, Plankontoret
Miljö- och samhällsbyggnad

VILINKÖPING

ADRESS
Kommunikationsstaben
Storgatan 58
582 28 Linköping

ANSVARIG UTGIVARE
Maria Ottosson,
kommunikationsdirektör
maria.ottosson@linkoping.se

REDAKTÖR
Emmilie Engström
emmilie.engstrom@linkoping.se

REDAKTION
Enheten Nyheter och media,
Kommunikationsstaben,
Linköpings kommun

FORM
Linkin AB

TRYCK
Larsson Offsettryck AB

PAPPER
Omslag Galerie Art Gloss
Inlaga Arctic Volume White

DISTRIBUTION
Postnord

OMSLAG
Désirée Mateo Edström
Foto: Jeppe Gustafsson

NÄSTA NUMMER
November 2019

Vill du hellre läsa Vi Linköping digitalt och inte få magasinet hemskickat? Under Vi Linköpings sida på Linweb kan du enkelt göra ditt val.

När världen blir digital

Ska robotarna ta över, eller vad är det frågan om? Digitalisering är ett begrepp som används flitigt nuförtiden och som väntas påverka våra liv och arbeten allt mer. Magasinet Vi Linköping tog en pratstund med Linköpings kommuns digitaliseringsdirektör Jakob Algulin för att reda ut vad som är på gång.

TEXT PER CONNING

Ordet digitalisering används idag på ett brett sätt för att benämna övergången till det moderna informations-samhället. Och här går utvecklingen snabbt, med datorer som får allt mer kapacitet till lägre pris.

– En billig dator kommer om några år vara lika kraftfull som en mänsklig hjärna, och enligt prognosen kommer en billig dator år 2050 vara lika kraftfull som den sammanlagda mänsklighetens hjärnor, säger Jakob Algulin, digitaliseringsdirektör i Linköpings kommun.

När datorkraften ökar och allt mer information finns tillgänglig digitalt

– till exempel i datorer eller i mobiltelefoner – påverkar det hur samhället organiserar sig och hur vi arbetar.

– Digitaliseringen innebär en tsunami av förändring, det är inget vi kan påverka. Vi måste förhålla oss till den och i bästa fall opportunistiskt dra nytta av den, säger Jakob.

NÄR DET GÄLLER kommunens verksamheter menar han att digitaliseringen måste genomsyra all planering inför framtiden. Om tekniken används på rätt sätt kan mycket förenklas och förbättras.

Ett exempel är utbyggnaden av sensorer. Med dessa små tekniska hjälpmedel går det att få information om en rad olika saker på distans. När

kommunen till exempel planerar nya träd så placeras samtidigt en fuktsensor i jorden. Istället för att någon ska åka ut och vattna trädet med jämna mellanrum så räcker det att åka ut när sensorn meddelar att det verkligen behövs.

På samma sätt går det att sätta kontaktsensorer på livbojarna längs Stångån. Då behöver inte en person bege sig dit för att kontrollera att livbojarna sitter på plats. Det ger sensorn besked om digitalt.

"Digitaliseringen innebär en tsunami av förändring."

Med teknikens hjälp är det också möjligt att planera användningen av kommunens lokaler på ett klokare sätt. Genom att till exempel sätta upp rörelsesensorer i idrottshallar går det att få en tydligare bild av när lokalerna verkligen används och när de står tomma.

– Det här är en hållbarhetsfråga och en ekonomisk fråga. Sensorer är billiga i förhållande till hur länge de håller, säger Jakob Algulin.

HÅLLBARHETEN OCH MÖJLIGHETEN att förenkla är också viktiga syften i kommunens arbete för att ta bort alla pappersblanketter. Både interna och

externa blanketter ska ersättas med e-tjänster, och målet är att kommunen ska bli blankettfri under 2020.

Ett annat sätt att öka hållbarheten är att hålla möten via webbkameror. Där tycker Jakob att kommunen kan bli betydligt bättre än idag. Med online-möten kan många resor undvikas, om inte syftet är just att träffas och att nätverka med andra människor.

– Även när vi har interna möten bör vi kunna erbjuda ett digitalt alternativ, säger Jakob.

DIGITALISERINGEN KAN SAMTIDIGT

väcka farhågor om att tekniken helt ska ersätta människan på många områden. Men Jakob Algulin framhåller att vi inte ska vara rädda för utvecklingen.

– Vi behöver anställa människor eftersom vi har stora

pensionsavgångar. Problemet är att det inte finns kompetens att tillgå. Automatisering och digitalisering handlar om att använda de resurser vi har till välfärd och mötet med medborgarna vi jobbar för – inte att jobba med tråkiga arbetsuppgifter som datorer kan bättre än oss. Digitaliseringen ska hjälpa oss med det, säger han.

Här handlar det om att hitta de rutinartade och tidskrävande sysslor som kan automatiseras. För att lyckas med detta efterlyser Jakob Algulin tips från kommunens medarbetare. Var går det att använda sensorer? I vilket sammanhang skulle det passa med en ny e-tjänst?

tips

Om du vill lära dig mer om teknik och digitalisering tipsar Jakob Algulin om poddarna "Recode decode" och "En sak idag". Ytterligare ett tips är Facebook-gruppen "Digital samhällskunskap".

– Det är startpunkter, se till att följa länkar och tips som ges där. Var nyfiken, säger Jakob.

BILD CIENPIES DESIGN/MOSTPHOTOS.COM

Jakob Algulin,
digitaliseringsdirektör i
Linköpings kommun.

Jakob menar med glimten i ögat att vi alla kan bli superhjältemedarbetare à la Iron man eller Iron woman när tekniken ger oss stöd i vardagen.

– Vi ska hitta de moment som är tråkiga att göra och få datorer att göra dem åt oss. Vi styr vad datorerna ska göra. I vissa fall är datorerna effektivare, men de kan aldrig vara en människa.

Han poängterar att det är den enskilde medarbetaren som är viktigast för att driva digitalisering framåt – inte digitaliseringsdirektören och hans närmaste kollegor.

– Det är närmast verksamheten som de riktigt goda nya idéerna föds. Jag ska se till att ge förutsättningar till verksamheterna så att idéerna kan bli

verklighet. Det behövs ett ständigt inflöde av idéer, innovation och nya smarta sätt att arbeta på. Där är alla medarbetare nyckelindivider.

VILKA FÖRVÄNTNINGAR HAR då Linköpings invånare på kontakterna med kommunen år 2019? Många vill slippa skicka pappersblanketter, menar Jakob.

– E-tjänster är nummer ett, två och tre på medborgarnas prioriteringslista. Just nu vill en hel del kunna sjuk-anmäla sitt barn via en app i telefonen.

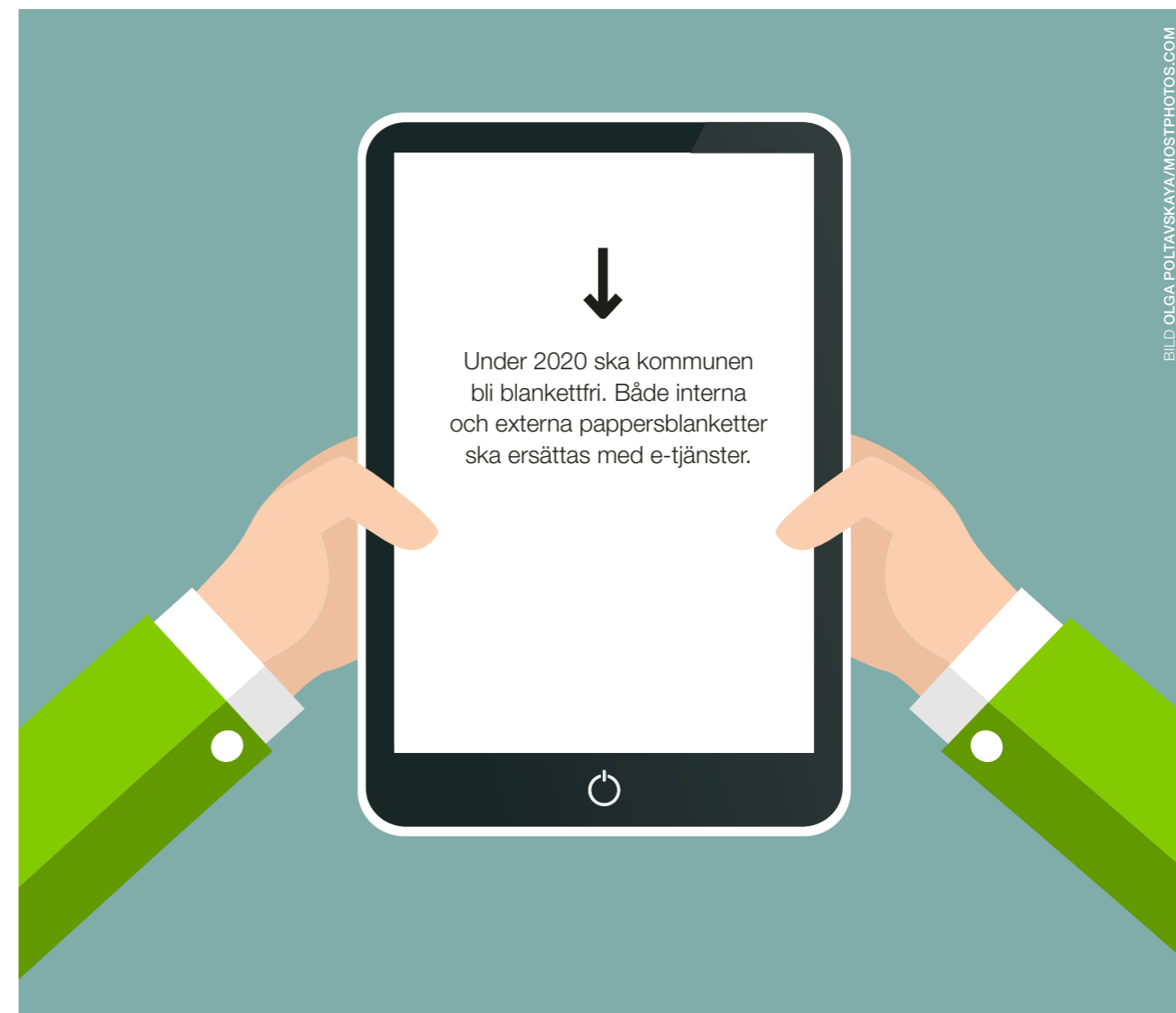
Om vi blickar längre fram tror han att allt fler vill göra sjukansökan via röstassistenter i smarta högtalare.

– Man kommer att vilja interagera med kommunen genom att säga "mitt

barn är sjukt". Jag tror stenhårt på användningen av rösten. Men innan dess är det ett minimum att det går att använda appar.

"Vi ska hitta de moment som är tråkiga att göra och få datorer att göra dem åt oss."

I takt med att det utvecklas fler digitala tjänster menar Jakob att

Linköpingsborna själva blir allt mer av kommunmedarbetare.

– Alla invånare behöver jobba i Linköpings kommun, på samma sätt som du är banktjänsteman på söndagskvällen i slutet av månaden när du betalar räkningar. Vi måste släppa in folk i de kommunala systemen.

EN ANNAN ASPEKT av utvecklingen är det digitala utanförskapet. En del av befolkningen – framför allt äldre personer – använder bara internet lite grann, eller inte alls.

Jakob menar att digitaliseringen i stor utsträckning behöver fokusera på att hitta lösningar för den stora majoriteten.

– Sedan måste vi underlätta för övriga också. Men alldeles för ofta riktar vi in oss på att lösa särproblem, och tappar då stora värden, säger han.

För personer som inte har möjlighet att kontakta kommunen digitalt finns nystartade Kontakt Linköping till hands. De fungerar som en väg in i kommunen och finns tillgängliga både via telefon och genom att ta emot besök. Även biblioteken ger stöd för att invånarna ska bli mer digitalt delaktiga.

SOM BEKANT FINNS DET också sårbarheter i ett allt mer uppkopplat samhälle. Då och då kommer det till exempel rapporter om att hackare har försökt

ta sig in i databaser hos företag och organisationer. Ibland har de lyckats.

Jakob Algulin menar att möjligheterna med digitaliseringen är mycket större än riskerna. Men han understryker att frågor om informationssäkerhet och integritet alltid måste finnas med.

– Det är jätteviktigt. Vi arbetar med en informationssäkerhetshandbok som är ute på en remissrunda just nu. Det är en handbok som är ambitiös och skriven för att säkra oss i vårt möjliggörande. Vi måste ha ett pragmatiskt införande av den; en del saker ska vara skyddsvärda och andra ska vara öppna. Jag tycker att vi ska sikta på att vara så öppna som vi kan, men skydda det som ska skyddas. ●

Nyheter i korthet

Vinnare
2018
AFI-gruppen

BLIR NI ÅRETS VINNARE?

Nu är det dags att nominera din arbetsplats till LPP-priset. Vinnaren tilldelas 50 000 kronor.

LPP-priset har funnits sedan 2005 och delas ut varje år. Syftet med priset är att uppmärksamma arbetslag och arbetsgrupper som arbetar systematiskt med att förverkliga visionen i Linköpings personalpolitiska program (LPP). Visionen är att skapa goda arbetsplatser, där varje medarbetare känner stolthet, har inflytande och möjlighet att utvecklas för att vara en del av det gemensamma välfärdsarbetet. LPP-priset kan sökas av alla arbetslag och arbetsgrupper. Vinnaren får 50 000 kronor för fortsatt utveckling av gruppens arbete i LPP:s anda.

KRITERIERNA FÖR PRISET ÄR:

- Insatserna ska kunna kopplas till ett eller flera av de tre framlyfta områdena som finns i LPP.
  - De insatser som gjorts har lett till avsevärda förbättringar vad gäller arbetsglädje, välbefinnande och hälsa i arbetet.
  - De insatser som gjorts har medfört ett större medarbetarengagemang och påverkat verksamhetens resultat på ett positivt sätt.
  - Det finns en systematik i arbetet och en plan för hur de goda resultaten ska kunna bibehållas.
  - De insatser som gjorts kan utgöra ett gott exempel och appliceras på andra arbetsplatser i kommunen.
- Sista ansökningsdag är den 19 augusti. Ansökan skickas till stina.widen@linkoping.se. Läs mer om priset på Linweb under fliken *Din anställning*.

VISSTE DU ATT...

Linköping är en av Sveriges bästa städer att bo i. Det visar Tidningen Fokus årliga ranking "Bäst att leva". Linköping kommer på andra plats i kategorin "Större städer och kommuner nära större stad" och på plats elva i den totala rankingen.

FLER BEHÖVER ANVÄNDA TRIO

Kontakt Linköping tar idag emot många telefonsamtal från Linköpingsbor. För att underlätta för Kontakt Linköping uppmanas medarbetare att använda verktyget Trio. Med Trio kan medarbetare utföra telefonärenden själva, så som frånvaromeddelande, söka efter nummer till kollega och för vissa medarbetare vidarekoppla sitt telefonnummer till en kollega.

Om så många som möjligt använder Trio sparar vi tillsammans pengar, tid och energi som vi kan lägga på annat. Informationen om hur Trio fungerar kommer att finnas på Linweb under Guide och tips och kommer att kunna läggas som genväg på startsidan på Linweb. Appen Guide och tips finns också på alla medarbetares smartphone. Där kommer den enklare instruktionen att finnas överst för att kunna hittas snabbt och enkelt.

ENKLARE FRISKVÅRD

I höst kommer du kunna nyttja ditt friskvårdsbidrag via ActiWay – en webbaserad förmånsportal som nås via datorn, surfplattan eller via din smartphone.

Övergången till en digital hälsoförmån är ett beslut som tagits då det framkommit att hälsoförmånen inom vissa yrkeskategorier, främst inom vård- och omsorgsarbete, skol- och barnomsorg samt köks- och måltidsarbete sällan nyttjas. En av anledningarna kan vara att många känner en ekonomisk svårighet att ligga ute med egna pengar vid köp av friskvård, innan de får tillbaka pengarna från arbetsgivaren.

Målet är att nyttjandet av hälsoförmånen ska öka och att vi ska behålla och utveckla en god hälsa. Genom ActiWay blir det enkelt att använda och administrera friskvårdsbidraget och du behöver inte längre lägga ut egna pengar eller redovisa några kvitton.

På ActiWays hemsida kan du enkelt söka bland mängder av friskvårdsleverantörer som finns på din ort. Ditt friskvårdsbidrag laddas upp på ditt eget konto på Linköpings kommuns portal på actiway.se. Där kommer du kunna se ditt saldo, köphistorik och erbjudanden.

Du hittar mer information om ActiWay på Linweb under *Din Anställning* och *Förmåner*.

Du kan också gå in på actiway.se och läsa mer, tipsa om nya friskvårdspartners, se utbudet och hitta befintliga friskvårdsleverantörer.

👍 PÅ FACEBOOK

Linköpings kommun nådde nästan

100 000

personer om information om Eldningsförbudet

Grattis Linköpings VC till SM-guld!

👍 PÅ FACEBOOK

Kosläpp på Halshöga gård i Tinnerö

VI INSTAGRAMMAR PÅ @LINKOPINGSKOMMUN

Tagga gärna dina bilder med #vilinköping

"Jag vill förmedla lugn och harmoni, jag vill visa djur i deras naturliga element, alltså ute i det fria i skogen och naturen", säger Ida Westin om sina fotografier.

"När jag målar då mår jag bra, då lever man i nuet för man är koncentrerad på det man håller på med, med vattnet, färgerna och motivet. Det är riktig avkoppling som jag kan rekommendera", säger Anita Göth.

Här sätter personalen färg på väggarna

En gång om året förvandlas en annars färglös och anonym korridor i Social- och omsorgsförvaltningens lokaler på Barnhemsgatan till en färgsprakande vernissage. Det är personalen som står för konsten och den här gången är temat hälsa.

ANITA GÖTH, medicinskt ansvarig sjuksköterska i Linköpings kommun, är en av utställarna.

– Jag vill förmedla hälsa kan man säga, att man ska bli glad av att titta på konst och gärna börja måla själv, säger hon.

Idag ställer hon ut tavlor som hon har målat i akvarell. Hon beskriver engagerat sina motiv och berättar att hon använde både mycket färg och rikligt vattenflöde när hon målade dem.

– Akvarell är en väldigt rolig konstform. Jag har målat med olja tidigare men akvarell har jag fastnat för, det är så oförutsägbart, det blir lite som det vill, säger hon.

TEXT SOFIE BERLIN
FOTO JEPPE GUSTAFSSON

"Det är bra inspiration för oss."

FIKAT STÅR UPPDUKAT och besökarna börjar trilla in till vernissagen som kallas Galleri Gången. Social- och omsorgsförvaltningens cirka 480 medarbetare har alla fått inbjudan till dagens utställning. Med en kaffe i ena handen och en smörgås i den andra börjar gästerna mingla runt och betrakta sina kollegors tavlor, fotografier och andra kreativa installationer.

– Det är bra inspiration för oss, säger **Lisa Shaba**, socialsekreterare och besökare på vernissagen.

Några av konstverken är till salu och det dröjer inte många minuter förrän det sitter en knallrosa postit-

lapp strax under en av tavlorna med texten "Såld".

Amanda Borg arbetar som socialsekreterare men idag ställer hon ut kort som hon har gjort med scrapbooking teknik.

– Det här är det jag gör när jag kopplar av. När jag vill fokusera på något annat så klipper, klistrar och pysslar jag. För mig är det hälsa, att ha den här avkopplingen vid sidan av jobbet. Sedan tycker jag att det är jätteroligt att göra kort som man kan dela med sig av till andra, säger hon.

GALLERI GÅNGEN arrangeras varje år för att det ska vara en hälsofrämjande

insats och en trevlig aktivitet för medarbetarna.

– Vi tycker också att den här korridoren är lite tråkig och vit annars så vi vill liva upp den med lite konst och inspiration, säger Josefin Hellberg, HR-konsult.

Ida Westin jobbar som socialsekreterare och på fritiden fotograferar hon. Hon ställer ut fotografier med djur- och naturmotiv.

– Det ligger mig varmt om hjärtat, djuren och naturen. Sedan har jag det precis utanför dörren också så det blir ganska naturligt, man tar kort av det som finns i närheten, avslutar hon. ●

"Jag har perioder när jag gör fem kort i veckan och jag har perioder när jag inte gör några kort alls. Det tar ju lite tid så det blir det jag hinner på fritiden", säger Amanda Borg.

**HJÄLTEDÅD
FÖR BARNNS
UTVECKLING**

**SJU FÖRMÅGOR
SJU SUPERKRAFTER
SJU SUPERHJÄLTAR**

INGEN
ÄR DEN ANDRA LIK.
MEN DE KÄMPAR
FÖR SAMMA SAK.

**RÄTTVISA,
GEMENSKAP
OCH KÄRLEK**

TEXT EMMILIE ENGSTRÖM
FOTO JEPPE GUSTAFSSON

De kliver ut på scenen, en efter en: Kapten Kreativitet, Empatipojken, Karaktälgen, Sociala Supersara, Trygga Tigern, Problemlösningspinglan och Läromästaren. Barnen applåderar och jublar. Det är alltid högtidligt när de sju superhjältarna kommer på besök. Hjältarna vinkar glatt till publiken och kör sedan igång sin egenskivna sång – en låt som barnen väl känner till. Efter framträdandet delas barnen in i grupper och får sedan gå runt till stationer med olika aktiviteter.

– Det är jättekul när superhjältarna är här. De är så roliga, säger lågstadieleverna Elias Hellman och Freja Wallgren.

DET ÄR PEDAGOGERNA på Hjulskolan fritidshem som står bakom konceptet med superhjältarna. En idé de fick efter

att ha läst boken "Fritidshemmets mål och resultat" av Ann S Pihlgren.

– Ett kapitel handlar om de sju förmågorna, eller "Lärandets sju underverk" som de också kallas. Vi bestämde att jobba med dessa förmågor och för att gestalta dem på ett förstäligt sätt kom vi på att skapa en superhjälte för varje förmåga, säger Karin Hansson, fritidspedagog, och dagen till ära gestaltad som Sociala Supersara.

På Fritidshemmets dag i maj 2018 gjorde superhjältarna sin allra första entré. Något som direkt blev en succé bland eleverna.

– Vi hade inte berättat om hjältarna tidigare, så barnen blev väldigt överraskade. Under hösten följde vi upp med ett nytt superhjeltebesök. Då fick eleverna gå tipspromenad.

FÖRUTOM ATT BARA VARA en rolig aktivitet är tanken att superhjältarna ska lära barnen mer om de olika förmågorna och hur de kan användas i vardagen.

– Det är nog det som har varit den stora utmaningen för oss när vi har

arbetat fram konceptet; att få barnen att förstå något som är så abstrakt, säger Karin Hansson.

– Men vi kan redan se att barnen börjat anamma förmågorna på olika sätt. Till exempel kom Sociala Supersara på ett eget besök tidigare i år. Hon gav då eleverna varsitt kompisuppdrag. Det kunde till exempel vara att barnen skulle lägga pussel med någon som de inte brukar leka med. Alla tog det på stort allvar och såg till att de hade uppfyllt uppdraget till superhjälten kom tillbaka några veckor senare. Vi kommer att göra liknande saker under hösten eftersom vi vill implementera hjältarna och dess förmågor mer i den dagliga verksamheten, säger Karin Hansson.

Leif Karlsson, biträdande rektor för Hjulskolan fritidshem, berättar att verksamheten kommer att fortsätta arbeta med superhjältarna tillsvidare och att projektet har gjort arbetslaget mer sammansvetsat.

– Det har varit roligt att hjälpas åt att skapa de här karaktärerna. Dessutom fångar hjältarna barnens uppmärksam-

SUPERHJÄLTARNA

Kapten Kreativitet

Superkraft: Nyfiken, nytänkande och initiativrik. Hjälten är full av fantasi.

Empatipojken

Superkraft: Respekt, kärlek och ömhet. När någon är ledsen eller behöver stöd finns hjälten alltid där.

Karaktälgen

Superkraft: Ansvarsfull och har framåtanda. Hjälten är en stor förebild för många.

Sociala Supersara

Superkraft: Samarbetsvillig, lätt för att anpassa sig och öppen för allt och alla. Hjälten avskyr utanförskap.

Trygga Tigern

Superkraft: Självsäker och trygg. Hjälten sprider värme till andra.

Problemlösningspinglan

Superkraft: Problemlösare och ser bara möjligheter. Hjältens inställning är att klurigheter och motgångar alltid kan lösas.

Läromästaren

Superkraft: Vis, hjälpsam och full av kunskap. Hjälten är alltid intresserad av att lära sig nya saker.

FREJA WALLGREN FICK HJÄLP AV TRYGGA TIGERN (CARINA JONASSON) ATT TA SIG IGENOM HINDERBANAN SOM BYGGTS UPP PÅ SKOLGÅRDEN.

VI KAN REDAN SE ATT BARNEN BÖRJAT ANAMMA FÖRMÅGORNA PÅ OLIKA SÄTT.

het. Vi kan verkligen rekommendera det här konceptet till andra fritidshem.

BARNEN SLUSSAS RUNT bland de sju olika stationerna. Några minuter på varje ställe. Sedan ringer klockan och det är dags för gruppen att gå vidare till nästa aktivitet. De får bland annat pärla egna armband, göra minnesövningar och vägleda varandra genom hinderbanor med stängda ögon.

– Det har varit en jätterolig dag. Vi hoppas att superhjältarna kommer på besök snart igen. Våra favoriter är Karaktälgen, för han har så rolig dräkt, och Läromästaren, för han är snäll och vet typ allt, säger Elias Hellman och Freja Wallgren innan det är dags att springa in på lunch. ●

SUPERHJÄLTARNA ÄR JÄTTEROLIGA!!

ELIAS HELLMAN

KARIN HANSSON

Hon är ny chef för 2 500 medarbetare

TEXT & FOTO SOFIE BERLIN

Anita Lhådö är nybliven direktör på Leanlink som är kommunens utförarorganisation. Leanlink har nära 2500 medarbetare och arbetar med verksamheter inom områdena stöd, omsorg, kost, restaurang och service.

Den nya tjänsten tillträdde Anita Lhådö i januari 2019. Hon kom då från det som tidigare var Socialförvaltningen där hon var socialchef i sex år, innan dess hade hon en liknande tjänst på Kinda kommun.

Varför tackade du ja till jobbet?

– Socialtjänstfrågor och samhällsfrågor är mina frågor och jag känner mig både stolt över att ha fått frågan om uppdraget likväl som jag känner en stor ödmjukhet inför att leda en verksamhet som så många är beroende av.

Vad är bra ledarskap tycker du?

– Att tycka om att leda, att vara tydlig om riktning för verksamheten, att vara lyhörd, att våga fatta beslut, att erkänna när man gjort misstag och våga be om hjälp och att vara uthållig. Mod, lust och framtidstro är viktiga egenskaper.

Leanlink har höga sjuktal, hur ska ni komma till rätta med det?

– Vi arbetar med arbetsmiljön på flera sätt. Dels i projektet "hållbart arbetsliv" där vi försöker tydliggöra uppdrag, roller och mandat samt att arbeta för ökade frisktal. Det är viktigt att vi är lyhörda för medarbetarnas tankar om hur vi gemensamt kan arbeta med ständiga små förbättringar. Vi utbildar också våra chefer i det stöd som finns att ta till när sjuktalet ökar, som vårt avtal med företagshälsovården och det HR-stöd som kan ges vid rehabiliteringsarbete.

Kan du berätta något om dig själv som få känner till?

– Jag gillar att se Mästerflygarna tillsammans med mina barnbarn, en serie som jag kan rekommendera. Mästerflygarna flyger världen runt, är lyhörda och hjälpsamma, arbetar tillsammans. Gissa varför jag gillar den? ●

Malins uppgift är att kartlägga hur den interna kommunikationen fungerar och ge förslag på förbättringar.

”Vi ska bli bättre på att kommunicera”

Det ska bli enklare för medarbetare att ta del av relevant och viktig information. Det är målet med Malins arbete där hon ska kartlägga vilka kanaler som används för kommunikation mellan medarbetare och ge förslag på förbättringar.

TEXT DAVID BLOMGREN
FOTO JEPPE GUSTAFSSON

– Alla medarbetare ska förstå helheten och känna samhörighet med Linköpings kommun samtidigt som man har tillgång till den informationen man behöver för att göra ett bra jobb, säger Malin Björkroth.

HON HÅLLER I ETT PROJEKT som handlar om att se över Linköpings kommuns interna kommunikation, det vill säga kommunikationen till och mellan

medarbetare. Bakgrunden till projektet är bland annat den senaste medarbetarundersökningen som genomfördes 2018. Undersökningen visade flera utvecklingsområden kopplade till tillgången av information och den kommunövergripande kommunikationen till medarbetare.

– En utmaning med den interna kommunikationen är att kommunen är en så stor organisation med nästan 10 000 anställda fördelade på 300 yrken. Vi måste förstå att arbetssituationen ser väldigt olika ut vilket påverkar vilken information man tar del av. Alla har exempelvis inte tillgång till egen mobiltelefon och dator, säger Malin.

SOM EN DEL AV PROJEKTET kommer en enkät att skickas ut till utvalda medarbetare i början av hösten med frågor kring hur de kommunicerar idag. En stor del av projektet är att kartlägga hur de interna kommunikationskanalerna fungerar idag för att kunna

ge förslag på hur det kan förbättras, vilket görs i nära samarbete förvaltningarnas kommunikatörer.

– Det finns idag väldigt många olika sätt att kommunicera internt, allt från Linweb och Skype till arbetsplatsmöten och mejl, säger Malin.

MALIN MENAR ATT PROJEKTET kommer att kunna tydliggöra för medarbetare och chefer hur olika typer av kanaler kan användas utifrån vilket syfte man har. Det ska också bli enklare för chefer och ledningsgrupper att kommunicera ut kommunens övergripande mål och värdegrund.

– För att skapa en attraktiv arbetsplats är det viktigt att det finns en fungerande intern kommunikation där medarbetare känner delaktighet och ser sammanhang. Jag hoppas att så många som möjligt tar chansen att svara på enkäten! säger Malin.

Mer information kring projektet finns tillgängligt på Linweb. ●

Désirée Mateo Edström

Bibliotekarien

SOM ÄLSKAR HÖGKLACKAT

HON ÄLSKAR HÖGKLACKAT, BRINNER FÖR INTEGRATIONSFRÅGOR
OCH VILL FÅ BORT DEN STEREOTYPA BILDEN AV BIBLIOTEKARIER.
VI LINKÖPING HAR TRÄFFAT DÉSIRÉE MATEO EDSTRÖM.

TEXT EMMILIE ENGSTRÖM FOTO JEPPE GUSTAFSSON

Namn: Désirée Mateo Edström **Ålder:** 46. **Familj:** Man, dotter och katt. **Bor:** Gottfridsberg, Linköping. **Jobbar som:** Bibliotekarie. **På fritiden:** Stickar, reser och går på konserter och museum. **Googlade senaste på:** "Haha, flipflops! Jag behöver något att ha på mig på uteplatsen. Då funkas inte klackar". **I matlådan:** Vegetarisk sallad **Boktips inför sommaren:** "Testamente" av Nina Wähä.

Bibliotekariens klackar slår mot golvet medan vi går mot öronlappsfåtjerna längst in i lokalen. Det är torsdag förmiddag och än så länge är det lugnt på Linköpings stadsbibliotek. Désirée Mateo Edström, som började sin tjänst i höstas, förvånas fortfarande över den mångkultur av människor som dagligen besöker biblioteket.

– Det är helt otroligt vad många olika typer av människor som kommer hit varje dag. Jag brukar tänka att det skulle bli en spännande realityshow, haha.

Désirées huvuduppgifter på biblioteket är integrationsfrågor. Hon anordnar olika språkaktiviteter för människor som nyligen flyttat till Sverige – något som hon själv har erfarenhet av.

– Jag kommer ursprungligen från den spanska exklaven Melilla som ligger i norra Afrika. Den är för många ganska okänd, särskilt i Sverige. Under mina drygt 20 år här har jag bara träffat tre personer som vetat var Melilla ligger.

DÉSIRÉE VÄXTE UPP med mamma, pappa och sex syskon. Som liten drömde hon om att bli läkare. Att hon senare skulle satsa på en karriär som bibliotekarie – och i ett helt nytt land – fanns inte på kartan. Men saker och ting blir inte alltid som planerat.

– Min pojkvän som jag träffade under gymnasietiden flyttade till Granada för att läsa till bibliotekarie. Eftersom jag var så kär och inte hade några andra planer bestämde jag mig för att flytta med och läsa samma utbildning, säger Désirée.

Åren gick, förhållandet tog slut och likaså utbildningen. Désirée fick snart nys om ett utbildningsstipendium för arbetslösa akademiker. Hon sökte, kom på intervju och blev antagen till en biblioteksutbildning i Holland.

– Jag var 22 år och kastade mig ut. Jag tänkte aldrig på konsekvenserna av vad det innebär att flytta till ett nytt land, men som ung är det lätt att bara leva i nuet.

I den nya studentkorridoren lärde Désirée känna en kille. Det ena ledde till det andra och snart var de ett förälskat par.

– Vi var så kära. Men året i Holland gick fort och det blev snart dags för oss att flytta hem igen.

Men Désirée rev returbiljetten hem till Spanien och valde istället att följa med

pojkvännen till Sverige, och en stad hon aldrig tidigare hade hört talas om; Linköping.

Ett år senare ringde bröllopsklockorna. Samtidigt satsade Désirée helhjärtat på att lära sig det svenska språket.

– Jag läste SFI och senare svenska på gymnasienivå. Jag lyckades även få en praktikplats på Tema-biblioteket på Linköpings universitet. Där fick jag öva mina nya språkkunskaper och började tala mer och mer flytande svenska.

Praktiken ledde till vikariat som så småningom blev en fast anställning. Livet flöt på och 2008 föddes parets dotter Alma.

MEN TRE ÅR SENARE tog livet en ny vändning. Désirée och maken skilde sig, och plötsligt stod den spanskbrytande bibliotekarien helt ensam med ett litet barn i ett land som hon kände inte var hennes.

– Det var en stor kris för mig. En skilsmässa handlar ju inte bara om att separera från en annan människa; du skiljs från ett helt liv. Jag hade inga egna vänner här och kände mig plötsligt väldigt ensam och utanför.

Hade det inte varit för dottern hade Désirée troligtvis flyttat hem till Melilla igen, men som mamma ansåg hon att det bästa för dottern var att stanna kvar i Sverige.

Désirée bet ihop och kämpade på. Istället tröstade hon sig med att köpa skor.

– Jag har alltid varit helt galen i skor, eller snarare högklackat. Det började redan när jag var runt fyra år. Min faster ägde tre skoaffärer och varje vecka lyckades jag tjata på mamma att köpa nya skor till mig. Jag var yngst i syskon-skaran och dessutom en sladdis, så jag var ganska bortskämd, skrattar Désirée.

Intresset för skor fortsatte – likaså inköpen. I jobbiga perioder blev skorna en tröst. Då kunde hon köpa två till tre par i veckan.

– Men nu har jag blivit bättre. Jag tänker på hållbarheten. Tyvärr har jag ganska stora fötter så det är svårt att hitta något på second hand.

Hur många högklackade skor som finns hemma i garderoben kan Désirée omöjligt svara på, men hon garanterar att det är över hundra par. En del använder hon som prydnad i bokhyllor och fönsterbrädor. Dessutom har hon en skohylla på kontoret som just nu består av ungefär tio par.

– Jag går alltid i högklackat, i alla fall på jobbet. För att inte få ont i fötterna byter jag skor ungefär tre gånger om dagen. Dessutom är jag

noga med att skorna ska sitta ordentligt på foten. Det är mina bästa knep för den som vill lära sig att gå i högklackat. Sedan är det ju så klart en vanesak, säger Désirée.

För henne är det viktigt att vara mån om sitt utseende.

– Högklackat är makt. Du får snyggare hållning, bättre utstrålning och känner dig mer självsäker. Jag gillar att leka, och att få klä upp mig i olika stilar är en lek för mig.

Under sommaren, med start den 14 juni, kommer Désirée tillsammans med en annan modeintresserad kollega att ställa ut sina skor, hattar och handskar. Utställningen heter "Från topp till tå" och visas i stadsbiblioteket. Här får besökaren även ta del av litteratur om skor och mode.

– Jag är så trött på den stereotypa bild som finns av "kulturantant" och den stela, färglösa "biblioteksuniformen". Bara för att vi brinner för böcker och litteratur, betyder det inte att vi inte är måna om våra utseenden. Det är något som jag verkligen försöker bevisa

med min klädstil. Därför vill jag pusha lite extra för den här utställningen, även om den främst handlar om mode i största allmänhet.

EFTER TIO ÅR som ensamstående träffade Désirée hösten 2017 återigen kärleken. Sommaren därpå gifte de sig

”Jag byter skor tre gånger per dag.”

i Linköpings stadshus. Livet fick en ny vändning och Désirée sprudlade av energi – något som också ledde till att hon vågade kasta sig ut i det okända igen, precis som när hon var 22 år och flyttade till Sverige.

– Jag hade varit på universitetsbiblioteket i 21 år och kände att det var dags för något nytt. Jag såg annonsen som

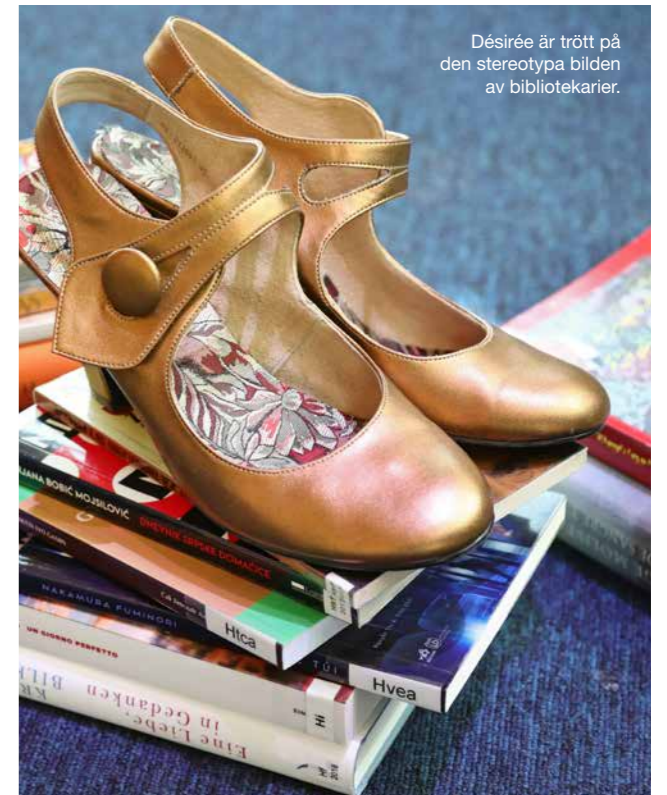
bibliotekarie i kommunen och kände direkt att det var en tjänst som skulle passa mig. Jag sökte jobbet och här sitter jag nu.

Dagligen träffar Désirée människor som flytt krig, våld och andra orättvisor, och som nu kommit till ett helt nytt land.

–Många av människorna vet inte ens vad ett bibliotek är. De flesta tror att de måste betala för böckerna och blir så förvånade när jag säger att man får låna dem helt gratis.

I biblioteket har Désirée ordnat en hylla med litteratur för den som är ny i Sverige och vill läsa mer om landet. En gång i veckan håller hon i sagostunder för barn på spanska, anordnar språkcafé och har en bokcirkel på lättläst svenska för kvinnor.

– Jag känner mig privilegierad som får träffa så många människor varje dag och höra på deras livsöden. En del har hemska historier att berätta. Det är tillfredsställande att kunna hjälpa dem, även om min insats bara är ett litet sandkorn i deras liv. ●

Désirée är trött på den stereotypa bilden av bibliotekarier.

Storgatan blir sommargågata

17 juni–25 augusti

Flera andra svenska städer har med framgång testat att införa sommargågata. Så snart sista studentekipaget lämnat Storgatan sätter vi igång med att omvandla sträckan till en riktig sommargågata. Välkommen!

Läs mer på linkoping.se under Stadsplanering & trafik

Tips från redaktionen

*Tre evenemang
du inte får missa i sommar!*

1. SM till Linköping

Den 14–20 juli avgörs boulesm i Linköping. Spelplats är vid Saab arena. Var med och heja fram ditt lag!

2. Nycirkusfestival

Svenska Cirkus Cirkör bjuder på världspremiär av sin nyaste föreställning samtidigt som gator och torg gästas av internationella nycirkusgrupper av högsta klass. Allt sker i Linköpings innerstad. Festivalen hålls den 15–17 augusti.

3. Linköpings stadsfest

Den 21–25 augusti är det dags för Linköpings stadsfest. Det blir en vecka fylld av glädje, mat, musik, idrott och folkfest. I år gästas festivalen av artisten Linnea Henriksson och gruppen Movits. Alla konserter och de allra flesta aktiviteterna har fri entré.

fem FRÅGOR

Undersköterska Ewa Hamrén

Vad jobbar du med?

– Jag jobbar som enhetsansvarig undersköterska på ett av Åleryds demensboenden sedan fem månader tillbaka, så jag är ganska nyanställd kan man säga. Men jag har tjugo års erfarenhet inom vård och omsorg, eftersom jag har arbetat inom hemtjänst i Ljungsbro innan. Nu har jag ett övergripande administrativt och informativt ansvar och är dessutom köksansvarig på enheten.

Varför valde du det yrke du har?

– Jag har alltid blivit stimulerad av att arbeta med människor, både sjuka och friska. Det är så otroligt viktigt med rätt bemötande och kompetens samt att insatserna som behövs blir så bra som möjligt. Här kan jag påverka situationen.

Vad är bra och mindre bra med ditt jobb?

– Det bästa med mitt jobb är att kunna göra guldkant på tillvaron för personerna på våra boenden. Att kunna erbjuda egen tid och uppmuntra till aktiviteter dels inomhus men även ute när väder och vind tillåter. Att tillaga mat och medverka till att matsituationen blir så aptitlig och trevlig som möjlig ingår även i mina arbetsuppgifter, vilket jag tycker är väldigt stimulerande och roligt. Flera gånger varje dag får vi så mycket tacksamhet och värme för våra insatser vilket gör att man bara vill göra mer för våra äldre. Detta tillsammans med att arbeta med ett glatt och härligt team gör att jag stormtrivs med mitt arbete. Jag kan nog inte komma på något som

är mindre bra, det skulle vara personaltätheten i så fall. Jag skulle önska att vi var fler som jobbade under samma arbetspass, så vi kunde erbjuda ännu mer.

Vad gör du helst på semestern?

– Det beror ju lite på var jag tillbringar semestern såklart. Reser jag iväg blir det ofta bad och sol på en härlig strand med en bra bok. Gärna motion oavsett om jag är hemma eller bortrest.

Vad eller vem inspirerar dig?

– Positiva och glada människor som jag kan skratta tillsammans med.

TEXT SOFIE BERLIN

Att synas på stan hör inte till vanligheterna för Säkerhetsenheten. Men under Krisberedskapsveckan i maj fanns Håkan Carlberg och de övriga på Stora torget och pratade med Linköpingsborna.

Säkerhetsenheten

Säkerhetsenheten i Linköpings kommun leds av säkerhetschef Johan Edvardsson.

Enheten består i dagsläget av nio medarbetare som är uppdelade i två grupper.

Grupp 1 leds av gruppleddare Håkan Carlberg. Gruppen arbetar med frågor som personsäkerhet, fysisk och teknisk säkerhet, informationssäkerhet, brottsförebyggande och trygghetsskapande med mera.

Grupp 2 leds av gruppleddare Bengt Rendahl och består i nuläget endast av en person men rekrytering av fyra personer till pågår. Den här gruppen ska arbeta med krisberedskap, eventssäkerhet och civilförsvarsfrågor.

Säkerhetsenheten

– för säkerhets skull

”Om vi har gjort vårt jobb ordentligt ska vi egentligen inte behövas. Verksamheterna ska kunna sköta sig själva. I den bästa av världar är vi överflödiga.”

TEXT & FOTO JOHAN HERMANSSON

De orden kommer från Håkan Carlberg, gruppleddare på Säkerhetsenheten i Linköpings kommun. Och det säger han inte för att på något sätt förminska sitt eget eller sina kollegors arbete. Inte heller försöker han ge sig själv och medarbetarna sparken.

Men faktum är att i en organisation som har ett välfungerande säkerhetsarbete märker man knappt att det finns. Säkerhetstänket ska vara så sömlöst integrerat med verksamheten att man inte ens ska behöva reflektera över det. Det ska sitta i ryggmärgen.

Och det är det här som Säkerhetsenheten arbetar med – de övergripande frågorna, helhetstänket, strategin.

– Förr var vi mer operativa. Vi kunde till exempel vara ute och mäta höjden på skydd på studentflak eller övervaka champagnefrukostar i Trädgårdsföreningen. Men det går vi ifrån mer och mer, säger Håkan Carlberg.

HELA ENHETEN STÅR INFÖR en stor omställning och nuförtiden kallar sig de som arbetar där för säkerhetsstrateger. Och det är i den riktningen man rör sig. Man

vill vara normerande i det systematiska säkerhetsarbetet, verka utan att synas.

– Vi rör oss mer och mer till att arbeta strategiskt med till exempel styrdokument och fastställd metodik vid riskanalyser. Det måste finnas ett långsiktigt tänkande inom en större organisation och det är här vi kommer in i bilden och kan göra skillnad.

Håkan har själv inte arbetat så länge inom kommunen, han började på Säkerhetsenheten förra sommaren. Men han har hört från sina kollegor att det kunde komma in uppdrag om lite allt möjligt förr.

– Det som inte passade någon annans kom till oss och det är det vi vill komma bort från nu.

Hur fungerar säkerhetsarbetet i kommunen då? Det vardagliga säkerhetsarbetet ligger på de enskilda verk-

samheterna ute i organisationen. Inte på Säkerhetsenheten i första hand.

– Blåser det till finns vi här såklart. Då är det bara att kontakta oss. Vi finns dessutom tillgängliga dygnet runt med vår tjänsteman i beredskap (TIB) vid allvarliga händelser. Men säkerhetsansvaret ligger hos verksamheterna. Där finns det kompetens att till exempel kunna hantera begränsade kriser.

SOM ETT STÖD FÖR CHEFER och medarbetare ute i verksamheterna finns säkerhetsombuden. De är cirka 150 till antalet inom Linköpings kommun och särskilt utbildade för att hantera de flesta säkerhetsfrågor som kan tänkas dyka upp.

– Säkerhetsombuden är vår förlängda arm ute i verksamheterna. Det är till dem man ska vända sig om det händer

något eller om man har några frågor. De ska kunna svara på det mesta, säger Håkan Carlberg.

MEN VAD ÄR DET som Säkerhetsenheten gör då? De hanterar en mängd olika frågor på övergripande nivå. De samordnar kommunväktare och trygghetsväktare, gör riskanalyser, samordnar och utbildar i krisberedskap, hanterar hot och försäkringsfrågor, är samordnare mot våldsbejakande extremism och anordnar utbildningar i till exempel hot om våld, seniorsäkerhet och brandskydd. Sedan en tid tillbaka tillkommer även civilförsvarsfrågor.

Säkerhetsenheten hanterar även strategiska frågor rörande fysisk säkerhet som lås- och larmlösningar, kamerabevakningspolicy och systematiskt säkerhets- och brandskyddsarbete. De

står dessutom för kommunens centrala krisberedskap och stabsfunktion.

– Alla på enheten är särskilt utbildade i det och i händelse av kris kan hela Säkerhetsenheten gå upp i stabsläge, säger Håkan Carlberg.

Det kanske låter motsägelsefullt att en avdelning som helst av allt inte skulle vilja behövas ändå växer, men så är fallet. Nu består Säkerhetsenheten av nio medarbetare men till nästa år är tanken att man ska vara 14 stycken där förstärkningen ska ingå i en nybildad grupp.

– Det här är viktiga och brännande aktuella frågor och vi ser att vi behöver utöka för att tillgodose det behov och den efterfrågan som finns. Samtidigt behöver vi renodla vårt uppdrag för att försäkra oss om att vi är rätt personer på rätt plats vid rätt tid. ●

Här är Linköpings trygghetspunkter

Vart vänder du dig om vattnet har varit avstängt en längre period, om det inte finns någon elförsörjning och värmen har slutat fungera? Krisen gör att det inte går att använda Internet eller din mobil.

TEXT FREDRIK KLIMAN FOTO JEPPE GUSTAFSSON

Svaret heter trygghetspunkt och i Linköpings kommun finns 27 stycken. När det blir kris är det vi i kommunen som ansvarar för att våra invånare har ett tryggt ställe att vända sig till. Under våren hölls en övning för att se till att Trygghetspunkterna snabbt kan öppnas och tas i bruk.

– Syftet var att vi på kommunens säkerhetsenhet tillsammans med Frivilliga resursgruppen skulle öva på att öppna och bemanna en trygghetspunkt till dess att krisen var över, säger Ulf Landberg, säkerhetsstrateg.

Den här gången var det delar av Nya Rydsskolan som användes som Trygghetspunkt. I övningen simulerades ett elbortfall och ett dagcenter skulle utrymmas. Personal från Frivilliga resursgruppen (FRG) fanns på plats för att ta hand om de besökare som tog sig till dit. I övningen deltog också polisen som en samverkande part.

– En trygghetspunkt är en samlingslokal dit människor kan vända sig vid samhällsstörningar, till exempel vid vatten-, el- eller värmeavbrott. Lokalen ska fungera med hjälp av reservkraft och andra resurser som kan levereras till trygghetspunkten, exempelvis vatten, säger Ulf Landberg.

Linköpings kommuns trygghetspunkter fungerar olika beroende på vilken typ av samhällsstörning som inträffat och hur länge krisen pågår. Trygghetspunkterna aktiveras vid behov av kommunens krisledning och bemannas av Frivilliga resursgruppen. ●

Linköpings kommuns trygghetspunkter

● Tätort Linköpings kommun

1. Skäggetorpsskolan
2. Berzeliuskolan
3. Tornhagsskolan
4. Nya Rydsskolan
5. Folkungaskolan
6. Linköpings Stadsbibliotek
7. Kungsbergsskolan
8. Fridtunaskolan
9. Vallastaden skola
10. Ekkälleskolan
11. Anestadsskolan
12. Bäcksolan
13. Änggårdsskolan
14. Vidingsjöskolan
15. Ekholmsskolan

Säkerhetsstrateg Ulf Landberg ansvarar för trygghetspunkterna i kommunen.

Några exempel på saker som kan finnas på en trygghetspunkt är:

- Information om störningen
- Dricksvatten
- Enklare förtäring
- Uppvärmda lokaler
- El och belysning
- Första hjälpen
- Hjärtstartare
- Krisstöd
- Hjälpa att kontakta 112

Bussolyckan 2017 fick ett lyckligt slut.

Rutinerna måste sitta i ryggraden

TEXT EMMILIE ENGSTRÖM

Ibland händer det som inte får hända. En brand, ett bombhot eller en försvunnen elev. Oavsett vad är stressen ett faktum. I dessa lägen är det viktigt att arbetsplatsen har en krisplan som alla känner till.

Klockan är strax efter tio tisdagen den 5 december 2017. Ledningsgruppen på Rosendalsskolan sitter i möte när de plötsligt avbryts av ett telefonsamtal. En buss med omkring 50 elever och åtta lärare har kört rakt in i järnvägsbron vid Barhäll strax utanför Skäggetorp. Ledningsgruppen inser allvaret och beger sig i illfart till olycksplatsen.

Några minuter senare möts de av en totalförstörd buss, en så kallad dubbel-däckare, vars tak inte längre existerar. Räddningspersonalen bär ut bärar med människor som befunnit sig på bussen. Karin Lång, rektor på Rosendalsskolan, tror inte sina ögon. Oron slår till och hon tänker: "Hur många är döda?"

TACK OCH LOV visar det sig snart att samtliga passagerare haft ånglavakt. Alla har klarat sig oskadda, bortsett från tre lärare som fått lindriga skador.

– Så fort vi fick veta att alla var okej kunde vi slappna av lite och börja jobba

efter vår krisplan, säger Karin, som fortfarande har svårt att hålla tårarna tillbaka när hon pratar om olyckan som skedde för ett och ett halvt år sedan.

Klockan 11.20, alltså en timme efter att larmet hade kommit in till SOS, hade samtliga föräldrar till barnen och anhöriga till personalen som fanns ombord blivit informerade om händelsen.

– Alla i gruppen visste precis vad som skulle göras. Det behövdes inte någon dirigering, utan allt flöt på som det skulle. Jag vågar inte tänka på hur situationen hade sett ut om vi inte hade haft en krisplan som alla kände till. Man blir så oerhört känslomässigt engagerad när något allvarligt händer, så för att inte bli handfallen måste rutinerna sitta i ryggraden, säger Karin.

Och det är just det som är grunden i krishantering; att alla medarbetare vet vad som ska göras när något oönskat inträffar.

– Det mesta av det som står i krisplanen ska medarbetare kunna per automatik. När det händer något är stressen total och du hinner sällan springa till pärmen för att läsa på vad som ska göras, säger Fredrik Rask, säkerhetsstrateg på Säkerhetsenheten.

Han arbetar övergripande med att förbättra kommunens krishantering, där krisplaner är en viktig del.

– Men att upprätta och uppdatera krisplaner är varje enskild arbetsplats ansvar. Alla verksamheter är skyldiga att vara förberedda på att hantera kris eller allvarliga händelser. Enligt ansvarsprincipen, som gäller för alla krisorganisationer i Sverige, är det den som är ansvarig för verksamheten i vardagen som också är ansvarig för verksamheten när något allvarligt inträffar, säger Fredrik.

I EN KRISPLAN ska det på ett kortfattat och tydligt sätt framgå vad som ska göras och av vem. Det behövs olika rutiner för olika händelser.

– Men vi avråder arbetsplatser från att ha för många krisplaner. Då blir det svårt att hålla ordning på rutinerna. I flera fall funkar det att använda samma krisplan för olika typer av händelser.

Enligt Fredrik Rask har i stort sett alla kommunens verksamheter egna krisplaner. Problemet är dock att kvaliteten är väldigt skiftande.

– När vi besöker arbetsplatser har vi sett att det saknas en del krisplaner som vi tycker är väsentliga för verksamheten och att det finns planer som vi tycker att man kan ta bort.

För att öka kvaliteten och att enklare kunna stötta verksamheter håller Säkerhetsenheten nu på att ta fram kommungemensamma mallar för krisplaner som ska passa för de flesta verksamheter och som innefattar de vanligaste krishändelserna. Ambitionen är alltså att hela kommunen ska ha samma krisplaner.

– Vi kommer att kunna berätta mer om satsningen när vi har kommit längre i projektet, säger Fredrik Rask. ●

IngMari Irhede har varit aktiv nattvandrare i nästan 20 år.

Nattvandring sker vanligtvis fredagar och lördagar.

Det finns ett ständigt behov av fler som kan tänka sig att nattvandra i Linköping.

”Det ger så mycket tillbaka”

Du känner igen dem på sina gula och röda jackor. De frivilliga nattvandrare som under helgerna ser till att tillvaron blir något tryggare för våra ungdomar.

TEXT JOHAN HERMANSSON
FOTO JEPPE GUSTAFSSON

Nuförtiden är nattvandring ett välkänt begrepp och ett välkommet inslag i stadsbilden kvälls- och natttid. Både av vuxna och ungdomar. Men man ska inte ta det för givet.

Nattvandringar genomförs helt frivilligt av vuxna över 23 år genom engagemang i ideella föreningar. I dagsläget finns det två sådana grupper som är aktiva i Linköping; "Nattvandrarerna Linköping", som har gula jackor, och "Ljungsbro nattvandring", som har röda jackor.

Linköpings kommun styr inte över dessa grupper i och med att det är ideellt. Men eftersom det är en behjärtansvärd insats finns det inom

kommunen, sedan några år tillbaka, en samordningsfunktion för nattvandring.

– Om jag vet att det är något på gång eller om det är stökigt någonstans kan jag ringa och höra ifall de har möjlighet att vandra på ett visst ställe. Men vi har ingen befogenhet att beordra, säger Magnus Metander, säkerhetsstrateg i Linköpings kommun och samordnare för nattvandringsgrupperna.

Jag håller kontakten med de nuvarande nattvandrarerna men jag finns också till för att underlätta, svara på frågor och förmedla vidare kontakt om det finns någon som är intresserad. Det finns ett ständigt behov av fler som kan tänka sig att nattvandra i Linköping.

En av alla nattvandrare är IngMari Irhede som även är ordförande i "Nattvandrarerna Linköping". Det finns många fördomar kring nattvandring och ungdomarna som de möter enligt IngMari. Men är det någon som kan vittna om hur det verkligen är så är det hon. IngMari har varit med i föreningen i snart 20 år. Nu är hon 84 år gammal och fortfarande aktiv nattvandrare.

– Du ska inte ha förutfattade meningar om ungdomarna. De är inte dåliga, de är jättefina. Om du visar dem respekt så visar de dig respekt tillbaka, säger IngMari Irhede.

Hon berättar att det är många som säger att de inte törs. Men IngMari menar att nattvandrarerna aldrig går

ensamma utan alltid minst två, men max tre personer. Och om man upplever en otrygg situation kontaktas polisen, väktare eller fältare.

– Vår uppgift är att finnas till som vuxen, och prata om det finns behov av det. Vi är ingen myndighet och det vet ungdomarna om. De känner att de kan prata med oss på ett vettigt plan, säger IngMari.

– Det bästa med vandringarna är mötet med ungdomarna. Det ger så mycket tillbaka. ●

Nattvandring

Nattvandring sker vanligtvis fredagar och lördagar. Du startar vid 21-tiden och går fram till att bussarna slutat gå, ungefär klockan 2–3 på natten.

Det finns inga krav på att ställa upp varje gång. Du går när du har möjlighet.

Som nattvandrare i en förening ingår en del utbildningar i till exempel hjärt- och lungräddning, krishantering och polisen informerar om droger. Du är dessutom försäkrad.

Mer information finns på linkoping.se/nattvandring

Vi är inte starkare än vår svagaste länk

TEXT DAVID BLOMGREN
FOTO JEPPE GUSTAFSSON

Med den nya informations-säkerhetshandboken vill Daniel att det ska bli enklare att arbeta med informationssäkerhet.

Nu tar Linköpings kommun ett helhetsgrepp kring informationssäkerhet. Vi ska bli bättre på att arbeta systematiskt med att hantera information.

Ökande krav från omvärlden och internt har resulterat i ett arbete för att ta ett helhetsgrepp kring hur kommunen ska arbeta med att klassa och skydda olika typer av information. Arbetet ska göra det enklare för chefer och medarbetare att följa de regler, rutiner och lagar som finns för att hantera information på rätt sätt.

– Vi behöver börja arbeta mer systematiskt med informationssäkerhet, säger Daniel Karlsson som är informations-säkerhetsstrateg och den som ska stötta verksamheter till att bli bättre på att hantera information utifrån deras behov och kunskapsnivå.

EXEMPEL PÅ INFORMATION som behöver skyddas är elevlistor, patientjournaler och personliga inloggningskoder. Precis som att viss information har ett större skyddsbehov finns det information som är helt öppen och där det är viktigt att inte överskydda informationen.

– Första steget för verksamheterna är att identifiera olika informationstyper som finns i verksamheten och klassa informationen. Vi har tagit fram en konsekvenstabell för att underlätta det arbetet, säger Daniel.

– Förutom IT handlar informations-säkerhet också om vilka rutiner och arbetssätt som finns i verksamheterna och hur känslig information skyddas rent fysiskt. Det är lika viktigt att våra rutiner är bra och förankrade hos medarbetare som att vi har känsliga uppgifter inlåsta i ett arkivskåp eller IT-system, fortsätter Daniel.

FÖR ATT GÖRA DET ENKLARE för medarbetare och chefer kommer alla regelverk kring informationssäkerhet

att samlas i en handbok. Handboken är också ett sätt att beskriva rollerna och hur arbetet med informations-säkerhet ska ledas. Handboken kommer att börja implementeras under 2019.

– Vi försöker genom handboken bland annat arbeta bort tidigare stuprör och istället se till helheten genom att skapa tydliga roller där det framgår vilket ansvar som följer med olika befattningar. Handboken är uppdelad i olika avsnitt som riktar sig till olika målgrupper för att göra det enkelt att söka efter regler och hänvisningar, säger Daniel.

FÖR ATT STÄRKA CHEFERNA ska det även arrangeras särskilda utbildningar. En viktig utmaning, menar Daniel, är att höja kunskapen och vad som händer om våra rutiner brister.

– Om våra rutiner brister och känslig information kommer ut till obehöriga skadar det verksamheten och förtroendet för Linköpings kommun, avslutar Daniel. ●

Nya utmaningar i kommunens ekonomi

Sveriges kommuner står inför flera stora utmaningar de kommande åren, så även Linköping. Huvudskälet är att andelen barn och äldre växer jämfört med andelen personer i arbetsför ålder.

TEXT MALIN BJÖRKROTH

I den senaste ekonomirapporten som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tagit fram, framgår att kostnaderna för välfärdstjänster såsom skola, vård och omsorg, kommer att öka i snabbare takt än intäkterna framöver. Det gäller i stort sett alla kommuner.

Under de kommande tio åren förväntas antalet 80-åringar och äldre öka med cirka 48 procent, medan antalet personer i arbetsför ålder mellan 20–64 år bara ökar med fem procent. Det blir alltså färre som ska försörja fler. Utmaningen är att erbjuda lika bra eller bättre service men till en lägre kostnad. Hur ska det gå till?

Samtidigt har kommunsektorn som helhet gjort rekordstora resultat de senaste åren. Linköpings kommun hade ett överskott på 237 miljoner kronor under 2018. Så då borde det väl vara lugnt, eller?

Peder Brandt

För att bringa lite ordning och reda i detta ställde Vi Linköping några frågor till kommunens ekonomidirektör Peder Brandt, mitt under pågående budgetarbete inför 2020.

Linköpings kommun har haft ett ekonomiskt överskott de senaste åren – varför behöver vi trots detta spara pengar?

– En del av överskottet består av verksamhet som blivit försenad. En annan orsak till överskottet är att kommunerna fått tillfälliga statsbidrag som beslutats sent och som inte hunnit användas, berättar Peder Brandt. En annan orsak är väderpåverkan, det vill säga mindre snöröjning och gräsklippning än förväntat.

Vad är de största ekonomiska utmaningarna för Linköpings kommun?

– Största utmaningen är förändringen av demografin, befolkningens sammansättning, då vi blir fler i unga och äldre åldrar. Det är verksamhet för dessa grupper som är kommunens primära verksamhet, det vill säga skola och omsorg. Vi behöver därför dämpa kostnadsutvecklingen. De senaste åren

har verksamheternas kostnader ökat snabbare än skatteintäkterna.

Hur möter vi de nya utmaningarna?

– Det kommer att krävas en långsiktig planering och nya sätt att bedriva verksamheten på. Vi behöver använda våra resurser mer effektivt genom digitalisering, organisering av arbetet, bättre utnyttjande av våra lokaler med mera. Vi kommer också att behöva prioritera mellan verksamheter, aktiviteter och andra insatser.

Hur påverkar det mig som medarbetare?

– Vi kommer alla att behöva bidra med nya idéer om hur vi kan utveckla och effektivisera kommunens verksamhet.

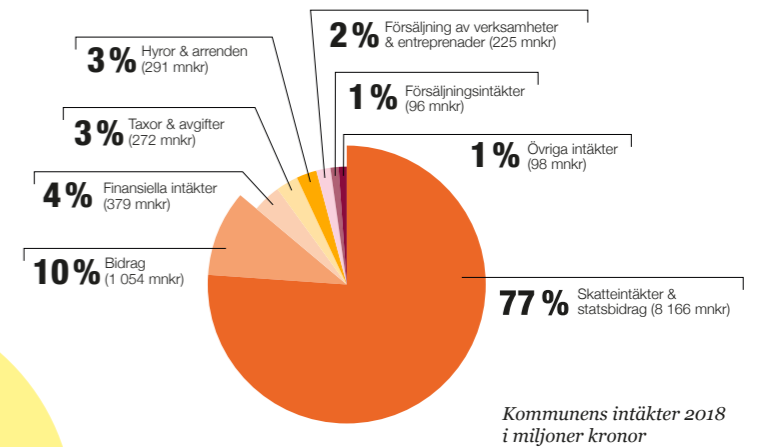
Budgeten är kommunens viktigaste verktyg för planering och styrning av verksamheten. I den fastställs hur våra samlade resurser ska fördelas mellan nämnder och verksamheter. Budgeten för år 2020 med plan för 2021–2023 fastställdes i maj 2019 av kommunfullmäktige. I oktober ska nämnderna besluta om sina internbudgetar. ●

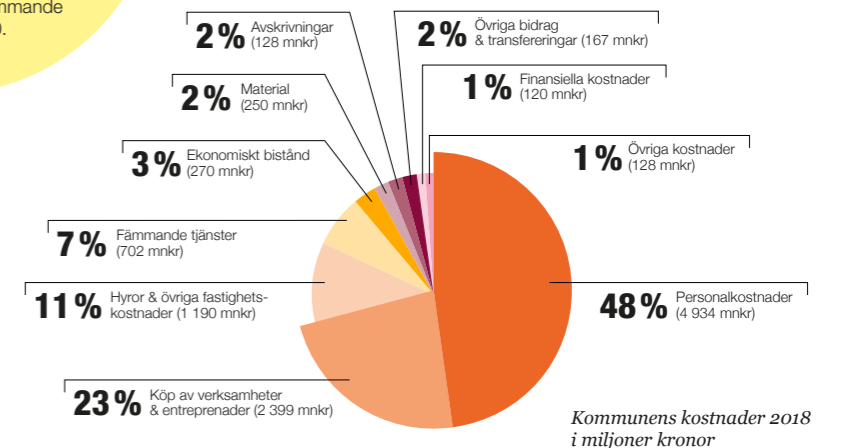
Vad betalar vi i skatt?

I Linköpings kommun betalar vi 20,20 kronor i kommunalskatt på varje intjänad hundralapp, 10,70 kronor per hundralapp betalar vi till (landstinget) Region Östergötland. Skattesatsen i Linköpings kommun förväntas bli oförändrad under kommande budgetår 2020.

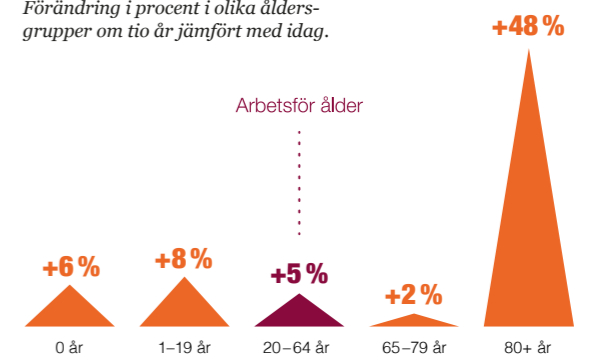
Var kommer pengarna ifrån?

Vad går pengarna till?

Förändring i procent i olika åldersgrupper om tio år jämfört med idag.

Källa: SCB, april 2018

Vi Linköping ställde följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Niklas Borg (M):

Vad är de viktigaste åtgärderna i kommunens budget inför 2020, för att behålla en fortsatt god ekonomi?

– Linköping har en stark ekonomi jämfört med de flesta andra kommuner men under de senaste åren har kostnaderna ökat i högre takt än intäkterna. Därför är det enskilt viktigaste i budget 2020, och kommande budgetar, att bromsa kostnadsutvecklingen för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi i kommunen, säger Niklas Borg.

– Fram till 2023 finns det ett effektiviseringsbehov på cirka 400 miljoner kronor. För att undvika kraftiga besparingar i våra kärnverksamheter så måste alla förvaltningar arbeta med att ta hem effektiviseringsvinster genom bland annat digitalisering och automatisering i verksamheten och att se över sina lokalkostnader.

Här får både människor och plantor plats

Det är sol ute och varmt i växthuset. Flinka fingrar greppar jord från påsar, fyller krukor med jord och frön. Plantor står på tillväxt och människor växer. I projektet Drivbänk i Vreta Kloster jobbar Abdi och Anna för en ny framtid.

TEXT EVA-KARIN STRAND WÄTZ FOTO GÖRAN BILLESON

Louise Ridderström och Kristoffer Berglund i projekt Drivbänks växthus.

Projekt Drivbänk

Projekt Drivbänk är ett av flera projekt som finns under konceptet Samordningsbron som drivs av Samordningsförbundet Centrala Östergötland. Samordningsförbundets medlemmar är Kinda, Linköping och Åtvidabergs kommuner, Region Östergötland, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Huvudsyftet med Samordningsförbundet Centrala Östergötland är att personer ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärsarbete. Personer ska inte hamna i en gråzon mellan olika huvudmän.

Syftet är också att de olika huvudmännens organisationer ska få möjlighet att genom projekt prova och utveckla nya arbetssätt och metoder.

– Det bästa är att se människor utvecklas, säger Louise Ridderström, projektledare för Drivbänk.

Drivbänk är till för människor som vill ha arbete inom grön näring men står långt ifrån arbetsmarknaden. Deltagarna måste vara utförsäkrade från A-kassan för att få komma hit.

En del har grävt och planterat, luckrat jord och sått sedan barnsben. Andra har aldrig satt en spade i jorden. Men Abdi Sanly från Somalia är van att bruka jorden. Just den här dagen fyller han små odlingsbehållare med jord och lägger därefter i olika sorters frön. Han har deltagit i Drivbänk i tre månader.

– Jag tycker om att odla. Jag har odlat i Somalia; potatis, tomater, gurka och allt möjligt annat, och jag har kört traktor, säger Abdi.

ABDI VILL FÅ ETT JOBB. En förutsättning är att han kan kommunicera hyfsat bra på svenska. Här får han möjlighet att träna på detta. Han måste tala svenska eftersom ingen annan i gruppen talar somaliska.

Drivbänk kom i gång med deltagare under 2017. Verksamheten består av

två delar; dels odlingsverksamheter i Vreta Kloster och dels Café Drivbänk i centrala Linköping. Sedan starten har cirka 90 personer deltagit i Drivbänk. När Vi Linköping besöker Drivbänk så deltar 17 personer i odlingsprojektet och 11 jobbar i kaféet. De deltar i olika hög grad och under olika lång tid. Några studerar också svenska under samma period som de är med i Drivbänk.

FRAM TILL 2021 finansieras Drivbänk av Samordningsförbundet Centrala Östergötland (SCÖ), Linköpings kommun och Europeiska socialfonden (ESF). Därefter är det förbundet och dess medlemmar som kommer att driva verksamheten vidare.

Odlingsytan är på 8 000 kvadratmeter. Den är indelad i ytor med olika växtlighet och olika syften; frilandsodling samt park- och växthusodling. Bland mycket annat får deltagarna lära sig att sköta fleråriga och ettåriga växter. De får kunskap i trädbeskärning och ympning och hur man klipper buskar. De lär sig odla grönsaker. Mycket av skörden säljs direkt till Café Drivbänk och andra restauranger.

Men i år har deltagarna också byggt en liten bod på området där de kommer att ha försäljning två dagar i veckan under skördesäsongen.

– Det är viktigt att vi har så företagslika miljöer som möjligt. Vi odlar på samma sätt som man odlar i kommersiella odlingar. Men vi konkurrerar inte med branschen; vi har få sorter och liten volym och våra grönsaker säljs med marknadsmässiga priser, säger Louise.

DET PRAKTISKA ARBETET vid odlingen varvas med teori och studiebesök.

”

65 procent av de som deltagit i projektet går vidare till jobb eller utbildning.

Trädgårdsmästare Daniel Sandberg gör planer för odlingarna och undervisar.

– Det roligaste med jobbet är att lyfta deltagarna. Utmaningen är väl att få planeringen att fungera, säger Daniel.

Deltagare kommer in i projektet vid olika tidpunkter och människor kan sluta ganska tvärt för att de har fått jobb.

– 65 procent av de som deltagit i projektet går vidare till jobb eller utbildning. Att siffran är så hög beror på att personalen tror på deltagarnas möjligheter att utvecklas och få jobb, och att personalen har ett väldigt stort kontaktnät, säger Louise.

Cirka hälften av deltagarna kommer från andra länder.

– Vi jobbar för att deltagarna ska kunna bli en del av en arbetsplats. Det finns många saker man behöver informera om. Det kan handla om vad man behöver för kläder för att jobba under vintern, men också att man tar i hand och varför. Stämningen blir sådan att det är naturligt att diskutera olika saker som man kanske inte annars diskuterar, att man inte

kan arbeta här med lång slöja är en sådan sak. Eftersom det innebär en säkerhetsrisk så erbjuder vi i stället deltagarna att använda mer praktiska slöjor som vi har köpt in som man kan vika in innanför jackkragen, säger Louise.

I VÄXTHUSET BLAND pelargoner, squash och plantor i långa rader finns Anna Dahlén. Hon har deltagit i projektet sedan i höstas. Hon arbetar ett par timmar per dag. Bakgrunden är att hon har "gått in i väggen" två gånger och behöver hitta något som är möjligt för henne att göra utan att stress och för höga ambitioner tar över.

– Jag hade stora planer på att bli trädgårdsmästare, men jag är för hjärntrött och har gett upp det. Jag behöver något som är väldigt strukturerat. I alla jobbannonser man ser ska man vara stress-tålig och klara att hålla många bollar i luften. Men jag behöver avgränsning, säger hon. ●

Anna Dahlén och Abdi Sanly deltar i projekt Drivbänk.

KOLDIOXIDUTSLÄPPEN SJUNKER

– fler lämnar bilen hemma

TEXT EVA-KARIN STRAND WÄTZ
FOTO GÖRAN BILLESON

Grön resplan ger effekt. Kommunanställda cyklar, åker buss, tar tåg och använder Skype mer. Men fler insatser behövs. ”Om alla bidrar och gör några förändringar blir det en stor effekt och vi kan få ner utsläppen från trafiken”, säger projektledare Sandra Strömstedt.

Byt ut bilen mot cykel eller buss några dagar i vecka, tipsar Sandra.

Linköpings kommun har klimatmålet att vara koldioxidneutralt 2025. För att bidra till detta tog kommunstyrelsen år 2015 beslut om en grön resplan. Resplanen gäller Linköpings kommuns arbetspendling och resor i tjänsten.

Åtgärderna har haft positiva effekter, visar den delavstämning som gjordes förra året. Jämförelserna i avstämningen är gjorda mellan åren 2012/2013 och 2017/2018. Under den här perioden har koldioxidutsläppen från arbetspendlingen minskat per anställd med tolv procent. Resorna till och från hemmet med hållbara färdmedel har ökat med fem procent.

– Hur mycket som beror på den Gröna resplanen är förstås svårt att veta, men det är ändå en positiv utveckling, säger Sandra.

UTSLÄPPSMÄNGDEN NÄR DET gäller arbetspendling ser mindre bra ut eftersom den har ökat med 100 ton. Det är en ökning med två procent. Men det är inte så illa som det ser ut. Orsaken är att antalet anställda har ökat. Per medarbetare har utsläppen minskat. När det gäller tjänsteresor så har både de totala utsläppen och utsläppen per anställd minskat.

För att underlätta för anställda att cykla till och från arbetet så har alla anställda möjlighet att köpa cyklar och betala med bruttolöneavdrag.

Sandra Strömstedt utanför cykelgaraget vid Resecentrum.

Kommunens bilar

2017 hade kommunen 243 verksamhetsbilar och poolbilar och 49 lätta lastbilar i fordonsflottan. Kommunens verksamhetsbilar och poolbilar drivs på bensin, diesel, etanol, biogas, el eller en mix av drivmedel.

Andelen bilar som drivs av biogas eller el (personbilar och poolbilar) var år 2017 56 procent. Målet var 75 procent det året. För lätta lastbilar var målet 30 procent men resultatet blev 14 procent.

Tips

- Använd om möjligt elcykel i tjänsten.
- Ta upp frågan om elcykel på arbetsplatsen.
- Använd bilpoolens bilar.
- Undvik att ta bilen.
- Byt ut bilen några dagar i veckan till cykel eller buss.
- Ställ bilen vid busstationen eller en pendlingsparkering.
- Samåk.

1 594 personer hade hakat på erbjudande till och med 2018.

Det finns också möjlighet för de kommunala enheterna att köpa in cyklar. Sedan 2017 finns det ett ramavtal för tjänstecyklar där också serviceavtal ingår.

– Förmåncykel är bra för arbetspendlingen med cykel. Jag tror också att möjligheten för arbetsplatser att först pröva och sedan köpa in elcyklar har bidragit till att fler cyklar i tjänsten, säger Sandra.

MEN DET FINNS MER tekniska åtgärder i resplanen. En sådan är att alla medarbetare har erbjudits att testa e-möten via Skype. En annan åtgärd är klimatkompensation som infördes år 2016 i kommunen. Det innebär att en klimatavgift tas ut av alla tjänsteresor med flyg och bil (undantagna är elevresor). Pengarna finansierar del av en tjänst för att genomföra Grön resplan.

En del åtgärder har varit riktade mot att öka resandet med buss och tåg. Därför har alla medarbetare haft möjlighet att resa med kollektivtrafiken genom ett prova-på-kort under två veckor. Uppföljningen visar att cirka 45 procent av testresenärerna laddar och använder kortet inom två månader efter testperiodens slut.

På många av de kommunala enheterna finns det dessutom förladdade

kort för resor i tjänsten med kollektivtrafiken.

RESANDET I TJÄNSTEN har förändrats under perioden. Bland annat har antalet tjänsteresor och fordonsflottan ökat. Orsaken till det är bland annat stora organisatoriska förändringar i Linköpings kommun. Hemsjukvården flyttades från landstinget (nu regionen) till kommunen i januari 2014. En stor grupp sjuksköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter kom till och det är yrken i vilka man kör mycket bil till sina brukare.

– Jag tänker att vi inte kommer att få bort bilen helt och hållet. Vissa resor måste få genomföras med bil, men det finns samtidigt många resor som kan bytas ut till elcyklar och lådcyklar. Alla förvaltningar får jobba utifrån sina förutsättningar, säger Sandra.

NU BÖRJAR SANDRA FUNDERA på hur hon ska gå vidare mot bakgrund av resultaten i rapporten.

– Min plan är att träffa någon på varje förvaltning. Jag vill diskutera varför det ser ut som det gör och göra upp en plan tillsammans med förvaltningen. Det ska vara en dialog, åtgärderna ska inte komma uppifrån.

Ett av målen är att koldioxidutsläppen från arbetspendlingen ska minska med ytterligare 13 procent till 2020. ●

Språket

Du når Skrivrådet på adressen:
eva-karin.strand-watz@linkoping.se

BREVET SOM GAV MIG HUVUDBRY

TEXT EVA-KARIN STRAND WÄTZ

Häromdagen fick jag ett brev från en myndighet, som ingen vill ha brev från. Tankarna hann snurra en hel del på kort tid, innan jag öppnade brevet.

Myndigheten gjorde klart för mig att jag och andra dödsbodlagare skulle betala in pengar. Jag läste och jag läste om, men jag kunde inte förstå vad jag skulle betala för eller varför. Brevet var en gåta. Varken utformningen eller det språkliga innehållet var begripligt.

Jag satte mig ner vid köksbordet, kliade mig i huvudet och undrade hur i hela fridens namn en myndighet kan uttrycka sig så oerhört illa. Vi har en språklag och i den står det att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt.

"I egenskap av dödsbo-delägare i dödsboet Xxxx Xxx" inleddes brevet. Rubrikens storlek och formatering skiljde sig inte från texten i övrigt. Den var varken större eller fetare och det stod inget om vad jag kunde förvänta mig av innehållet i övrigt.

Den första raden under rubriken stod i fet stil. **"Dödsboet uppmanas nu att betala, beloppet ska vara bokfört på Xxxx-myndighetens konto senast 2019-05-09"**

"Betalas inte beloppet och dödsboet är oskiftat kan det bli aktuellt att utmäta egendom som hör till dödsboet" stod det också.

Usch då.

Om vi inte frivilligt ser till att arvskiftet "går åter" (och vad betyder nu det?) "kan av tingsrätten utsedd boutredningsman tvångsvis genomdriva sådan åtgärd". Jaha ja. Now we are talking. Banka på med hela arsenalen bara, hot och maktspråk så folk verkligen begriper.

Ingen, varken människa eller myndighet har undertecknat brevet. Men det står att jag kan kontakta myndigheten om jag vill ha ytterligare upplysningar. (Kan ni räkna med att jag vill.)

Med detta brev följer ett svårtytt utdrag från fältsektion 2210-25 från en databas i Haparanda. Tack för det, för här framgår det i alla fall att det handlar om en skatteskuld. Någon som har uppdraget har missat att betala detta, mitt i all oreda som blir, när någon dör. Myndigheter måste skärpa sig. Jag vill tro att i alla fall Linköpings kommun är mycket bättre än så här.

HEJ, HÄR FÅR DU SVAR PÅ DINA SPRÅKFRÅGOR!

En av uppgifterna för Skrivrådet är att ge råd och stöd till dig som skriver i din tjänst för Linköpings kommun. För att underlätta har vi tagit fram en enkel skrivhandbok som du hittar på intranätet Linweb under Vår kommun, Kommunikation och marknadsföring, Språk. Vi tar gärna emot frågor från dig.

Varenda eller vartenda

FRÅGA: Heter det "vartenda år" eller "varenda år". Words stavningsprogram säger att det heter vartenda. Hur skriver man och varför?

SVAR: Det ska vara vartenda. Det har att göra med att ordet år är ett ord med t-genus (ett år) när det är ett ord med n-genus (en ko) så heter det varenda. Det här är ett område där språket håller på att förändras. Många uppfattar även varenda som okej. Det här kallas för inre böjning och gäller fler ord exempelvis varannan och vartannan.

Procenttecken

FRÅGA: Jag undrar om det ska vara mellanrum efter procenttecken?

SVAR: Ja, det ska vara mellanrum efter procenttecken. I löpande text blir det tydligare om du skriver ut ordet procent. Om texten innehåller flera procenttal kan du använda procenttecken, men bara tillsammans med siffror.

Stor eller liten begynnelsebokstav

FRÅGA: Jag är intresserad av vad Linköping har för policy i frågan om stor eller liten bokstav framför kommunens kontor och nämnder, till exempel Miljö- och samhällsbyggnadskontoret, kommunfullmäktige och Plankontoret.

SVAR: I Linköpings kommun har Skrivrådet beslutat att vi skriver förvaltningar och underavdelningar med stor begynnelsebokstav. Däremot skriver vi nämnder och styrelser med liten begynnelsebokstav. Du kan läsa mer om det här i Skrivhandboken. ●

Älskade Tinnis

TEXT MATILDA AHL FOTO ARNE GUSTAFSSON/ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM, PRIVAT OCH GERT LUNDBERG

Sveriges första 50-metersbassäng och en konstgjord sjö. På Tinnerbäcksbadet finns många härliga minnen.

Tinnerbäcksbadet, eller Tinnis som det kallas i folkmun, invigdes den 19 juni år 1938. Anläggningens slutliga utformning skapades av stadsarkitekten Sten

Westholm. På Tinnis fanns Sveriges första 50-metersbassäng och en stor konstgjord badsjö. Anläggningen byggdes till en kostnad av 350 000 kronor.

Den tidstypiska entré-, omklädnads- och restaurangbyggnaden är i stort ännu orörd sedan den uppfördes.

Den drivande politiska kraften bakom badet var köpmannen Axel Brunsjö. I vissa kretsar kallades badet därför för

Brunsjön, efter köpmannens stora engagemang för badet.

2018 fick Kultur- och fritidsförvaltningen uppdraget att, i nära samarbete med Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Lejonfastigheter, utreda hur Tinnerbäcksbadets område och verksamhet kan utvecklas. Du kan läsa mer om utredningen på linkoping.se/nyheter (sökord "Tinnis"). ●

ÅR
1938

Vill du se fler bilder
från Tinnis?

digitalmuseum.se/owners/S-BL

Ökad satsning för att **sänka arbetslösheten**

TEXT DAVID BLOMGREN FOTO JEPPE GUSTAFSSON

Arbetsmarknaden förändras snabbt och arbetslösheten ökar hos vissa grupper. Det vill Elin Thörnqvist och Marie Asmarson ändra på som arbetar med att utveckla metoder för att få fler i arbete.

Genom ett nytt initiativ ska projekt-samordnarna Elin Thörnqvist och Marie Asmarson förbättra möjligheterna för människor att etablera sig på arbetsmarknaden. Under de kommande två åren ska kommunen ta fram ytterligare 500 platser inom kommunkoncernen för anställning och utveckling för de som idag står utanför arbetsmarknaden. Lärdomarna från arbetet ska användas för att göra kommunen bättre på att inkludera fler på arbetsmarknaden.

– En viktig del i uppdraget är att utveckla och effektivisera de befintliga metoderna och processerna som används för att främja individers egen försörjning. Vi måste arbeta långsiktigt, säger Elin.

– Det handlar om att skapa bättre möjligheter för människor att inkluderas i samhället genom att ge dem stöd till att bli självförsörjande, fortsätter Marie.

MÅLGRUPPEN FÖR DE 500 PLATSERNA är personer som står utanför arbetsmarknaden där många idag får försörjningsstöd. Platsen anpassas alltid utifrån personens individuella behov och därför kan både arbetsuppgifterna och arbetstiden skilja sig mycket beroende på personens förutsättningar.

– Anledningarna till varför man är långt ifrån arbetsmarknaden kan vara många. Det kan exempelvis vara att man har en fysisk nedsättning, lider av psykisk ohälsa eller har svårigheter med språket, säger Marie.

– Arbetet kan vara allt från lokalvård till barnomsorg. Alla behövs och alla bidrar utifrån sina förutsättningar, fortsätter Elin.

ELIN OCH MARIE menar att en förutsättning för att ta fram ytterligare 500 platser är att vi i kommunen behöver bli bättre på att skapa sysselsättningsplatser i våra egna verksamheter. Alla verksamheter i kommunen har redan möjlighet att skicka in en intresseanmälan och platsprofil via Linweb. I platsprofilen anger verksamheten exempelvis förslag på arbetsuppgifter och eventuella kvalifikationer.